

การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

Study of Participatory Management in School Academic Work Under the
Lopburi Secondary Educational Service Area Office

นพเก้า กลิ่นแผ่น¹, ฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ², ทินกร ชอัมพงษ์³

Noppakao Klinpen¹, Titinan Duangsuwan², Tinnakorn Cha-umpong³

Corresponding Author E-mail: Khang.noppakao@hotmail.com

Received: 2023-12-28; Revised: 2024-01-08; Accepted: 2024-01-18

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 291 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.950 การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า

1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการสูงสุดคือ ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) รองลงมาด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.41) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านรับผลประโยชน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้บริหาร และครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท มีระดับความเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ มากกว่า ผู้บริหาร และครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, งานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this study was to study and compare the level of participatory management in school academic work. Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi Province, classified by gender, educational level. Work experience The sample group consisted of 291 school administrators and teachers with a simple random method. The instrument used in the study was a questionnaire regarding participatory management in school academic work. It has a reliability value of 0.950. Data analysis includes mean, standard deviation. T-test and one-way analysis of variance The finding were as follows:

1) Level of participatory management in academic work of schools under the Lopburi Secondary Educational Service Area Office. Overall it was at a high level ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.3) When considering each aspect, it was found that the highest level of participatory management in academic work Operation aspect It is at the highest level ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.49), followed by evaluation. is at the highest level ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.48) and the side with the lowest level is the decision-making side At a high level ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.41) 2) Results of comparing opinions of school administrators and teachers to the level of participatory management in academic work of schools under Lopburi the Secondary Educational Service Area Office, classified by gender, educational level and work experience found that overall, there was no difference but the benefits received were significantly different the .05 level. Including the administration a teachers with bachelor's and master's degrees have hight opinions on participatory administration in academic work than administrators and teachers with doctoral degrees.

Keywords: Participation Management, Academic Work

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 5 และการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 39 โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและบริหารการศึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดและบริหารการศึกษา แนวทางในการจัดและการบริหารดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิรูปการเมืองและการปกครองซึ่งได้กระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่น (ธัญดา ยายศ้อย. 2560: 45)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปมีภารกิจการบริหารงานหลัก 4 ด้าน คือ การบริหารทั่วไป การบริหาร งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ในการดำเนินงานสถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำและมีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเกิดประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้ทำงานร่วมกัน จนก่อให้เกิดความสำเร็จ (รุสนานี ลอแข็ง. 2556: 10)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการบริหารงานทั่วไปได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรต้องใช้แนวทางและวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหาร ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร เพราะจะได้ใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ทั้งหลายมาดำเนินการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีคุณภาพตามต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (กฤตภา พูลสุวรรณ, 2559: 31) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ธัญดา ยายศย์ (2560: 47) กล่าวว่า การบริหารวิชาการภายในสถานศึกษามีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา และมีงานต่าง ๆ ซึ่งสนับสนุนให้งานวิชาการมีความสมบูรณ์โดยทุกฝ่ายต้องร่วมกันบริหารจัดการให้บรรลุจุดประสงค์ของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เป็นไป ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด 25 โรงเรียน และผลจากการศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในจังหวัดลพบุรี พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การบริหารงานที่ผ่านมาจะมีปัญหาและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยในการบริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเหตุให้การประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยการสอบ O-NET ต่ำกว่าปีการศึกษา 2563 - 2564 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุดได้แก่ ภาษาอังกฤษ รองลงมา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีการมอบหมายงานให้ครูไม่ตรงกับความรู้ความสามารถจึงไม่สามารถมีส่วนร่วมในการตัดปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเองเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2565: 61)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูว่าอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี เพื่อที่จะได้เห็นถึงปัญหาการบริหารงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี และเพื่อจะได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบริหารงานของสถานศึกษา

การบริหาร คำศัพท์ที่ใช้ในความหมายของการบริหารมีอยู่ 2 คำ คือ “การบริหาร”(Administration) และ “การจัดการ” (Management) การบริหาร มักจะใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะหรือการบริหารราชการ ส่วนการจัดการใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2561: 3) ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ตลอดจนความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำมนุษย์สัมพันธ์เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุนทร โคตรบรรเทา (2561: 3 - 4) ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึงการประสานงาน การชี้้นำ การเกื้อหนุนของผู้อื่นโดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดหาทรัพยากรองค์การ การสร้างบรรยากาศเกื้อหนุนทางจิตวิทยา การเกี่ยวข้องกับคู่ปกครอง การวางแผน การจัดตารางเรียน การทำบัญชี การแก้ปัญหา ความขัดแย้งของครูการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการอำนวยความสะดวกให้งานดำเนินต่อไป

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหาร ที่สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงจากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญและประโยชน์อย่างยิ่งเนื่องด้วยผู้ปฏิบัติงานได้มองเห็นคุณค่าของการบริหารทำให้ช่วยก่อให้เกิดการเริ่มต้นปฏิบัติงานตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลโดยจะต้องมีปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน และช่วยให้ดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จ เช่น งบประมาณ แรงงานวัสดุอุปกรณ์ เวลา อีกทั้งจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลให้ได้รับการฝึกฝนและเกิดทักษะในการทำงาน เป็นนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ชูชาติมี สาเล (2561: 20) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาช่วยให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษาได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2561:39) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้บุคคล สังคม และชุมชน เข้ามามีส่วนในการวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญ ในการบริหารงานองค์กรเป็นอย่างมาก ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารร่วม มีกันทำงานให้ประสบผลสำเร็จซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอความสำคัญ และประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

สุมา สามเพชรเจริญ (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายโดยทุกคนมีความ ภาคภูมิใจในการทำงาน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีบรรยากาศในการพัฒนางาน อย่างสร้างสรรค์และมีความสุขที่เกิดจากการทำงานอย่างแท้จริง

รุ่งนภา แซ่ส้อ (2562) จากความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมกล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลให้ใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการดำเนินงานอย่าง เต็มที่และถูกวิธี จนทำให้งานประสบผลสำเร็จ และ

บรรลุป้าหมายที่ตั้งไว้จนทำให้สังคมหรือ ประชาชนเกิดความรู้สึกรักตัวเองเป็นเจ้าของหรือส่วนร่วมขององค์กร กลุ่มสังคมหรือประชาชนได้ พัฒนาความสามารถของตนเองและส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร

สรุปได้ว่า ได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนในการทำงาน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกรัก และผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องที่ว่่านหากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่วมกันก็จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้น นอกจากจะมี ความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันแล้ว ยังสามารถสนองให้เกิดความรัก ความผูกพันต่อองค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2560: 1) ทั้งนี้มีนักกล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

สมบัวคำ ชุมจันทร์ (2563: 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบาย การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

ณัฐพงษ์ ปริษานนทกุล (2563: 43) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในสถานศึกษาให้แก่แก่นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความรู้ความสามารถ และให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษาวางไว้ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายต้องปฏิบัติด้วยความเคร่งครัด ยึดถือแนวปฏิบัติร่วมกันเพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพคุณภาพทางการศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของกระบวนการบริหารของสถานศึกษาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาซึ่งงานวิชาการจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญของสถานศึกษาและ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

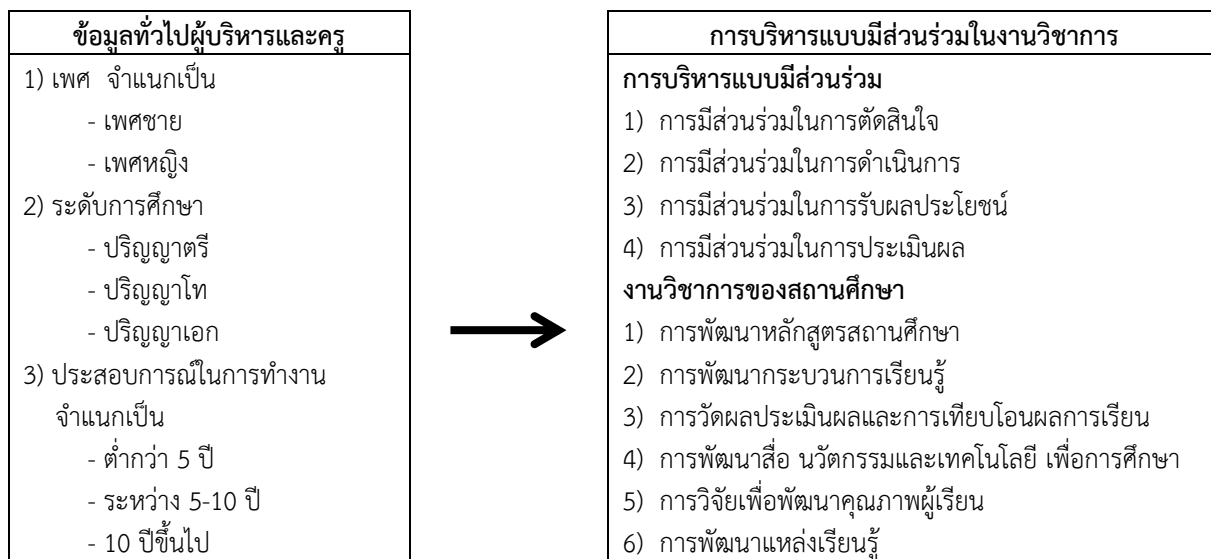
ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2563) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการอันถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้บริหาร และครู ในการวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถอันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
3. ช่วยสถานศึกษาในการปรับปรุง และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
4. ช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาการเรียน การสอนเป็นตามความต้องการ

Miller (อ้างใน ณปภัช รุ่งโรจน์. 2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนที่สำคัญที่สุดคือการจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงานรวมทั้งการวัดผลและการจัดบริการในการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการศึกษาและพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน และครู จำนวน 1,174 คน รวมผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2566 รวมประชากรทั้งสิ้น 1,199 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 25 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ มีผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2566 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ตามแนวคิดโคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1981: 6) เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาด้านแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. ร่างแบบสอบถาม โดยกำหนดเนื้อหา และข้อคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องหลักการ ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักด้านแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ

4. นำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหาจากนั้น นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษา และเทคนิคการ สร้างแบบสอบถาม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

5. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาค่าความสอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความ สอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่ามีค่า คำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่

6. นำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) โดยจะ นำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การพิจารณาของ พิชญ์ พงศรี (2553: 139) ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน 0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน -1	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.67 - 1.00

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

8. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเที่ยงโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการ ของครอนบัค Cronbach จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.950

9. นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยการค้นคว้าอิสระ เพื่อ ขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี และนำหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่ส่งให้กับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรม Google Form ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการศึกษา ค้นคว้าอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมานำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้ทดสอบค่า แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน

4. เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ ทดสอบค่า และหากพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธี ของ Scheffe's method

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่า IOC
 - 1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธี ของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (%)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 การทดสอบค่า t (t-test Independent Samples) f (f-test Independent Samples)
 - 3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. พบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.41) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ด้านการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อครูร่วมกันพัฒนาสื่อ การผลิตและจัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมากที่สุด และต่ำสุด ข้อได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการกำหนดเกณฑ์การประเมินการใช้หลักสูตรและนำไปพัฒนา ($\bar{X} = 1.13$, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานคัดเลือกเนื้อหาเพื่อสอดแทรกทักษะเทคโนโลยีเข้ามาจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหลักการเพื่อสร้างเจตคติใหม่ ส่งเสริมให้ครู และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด ข้อผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดแผนการวัดผล-ประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ข้อผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.53) อยู่ใน ระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อหลักการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความต้องการของตนเอง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.53)

อยู่ในระดับมากที่สุด และต่ำสุดแต่ ข้อครูจัดบรรยากาศการเรียนการสอนโดยมีบทบาท Coach ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 2.42, S.D. = 1.75) อยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงได้แก่ ข้อครูมีวิธีการวัดผล และประเมินผลจากหลักฐานการส่งงานจากเอกสารและทางระบบออนไลน์ใน Web Brower ต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 4.68, S.D.= 0.53) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการวิจัย ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด ข้อครูร่วมกันพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลโดยนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และมีมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.69) อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2.2 พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวม แต่ด้านรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.3 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี สามารถนำอภิปรายได้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ กล่าวได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหาร และครูต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหาร และครูที่มีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการอย่างลึกซึ้งจะมีส่วนในการสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทาจะดี (2560) ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อที่มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่ ครูร่วมกันพัฒนาสื่อการผลิตและจัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การได้มีส่วนร่วมพัฒนาสื่อ การผลิตและจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนมากกว่าในเรื่องอื่น อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนครูทุกคนต้องรับทราบข้อมูลทางวิชาการ รับรู้เทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าถึง Internet ซึ่งครูสามารถนำเทคโนโลยีมาพัฒนาสื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น Online Offline ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นยังต้องประยุกต์และบูรณาการให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันตามเกณฑ์การจัดการศึกษาปัจจุบัน จึงทำให้ครูเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อันดับต้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ เกียรติเฝ้า

(2559) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 พบว่า การใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของครู มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ข้อที่มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานคัดเลือกเนื้อหาเพื่อสอดแทรกทักษะเทคโนโลยีเข้ามาจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้เรียนจากรายวิชาที่สอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุดจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้เกิดทักษะเพิ่มเติมของนักเรียนที่ได้จากการเรียนในวิชาและสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ ตลอดจนความหลากหลายในการเรียนรู้นอกจากในชั้นเรียนแล้วสามารถสืบค้นหาจากแหล่งอื่นได้ ดังนั้นในประเด็นนี้ครูจึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานคัดเลือกเนื้อหาเพื่อสอดแทรกทักษะเทคโนโลยีเข้ามาจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญธร ศรีวิเชียร (2562) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา พบว่า ครูมีความพึงพอใจของการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่ ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเน้นในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในโลกยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่นักเรียนที่สามารถศึกษาหาความรู้ได้รอบตัว และรอบโลกได้ของมูลที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ครูเป็นผู้สนับสนุน ผู้บริหารสนับสนุนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการสอนให้กับครูทำความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้สอนที่ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดสื่อการเรียนรู้นักเรียนให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินวัจน์ งามวรรณการ (2562) ศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันสื่อการเรียนรู้บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราสารีวาส เขต 1 พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันสื่อการเรียนรู้บนอุปกรณ์เคลื่อนที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ข้อที่มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่ ครูมีวิธีการวัดผลและประเมินผลจากหลักฐานการส่งงานจากเอกสารและทางระบบออนไลน์ใน Web Brower ต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกๆที่เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการวัด และประเมินผลที่หลากหลายตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลให้ผู้เรียนได้มีวิธีการรับรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ครูสามารถประเมินผู้เรียนได้ว่าอยู่ในระดับไหน จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนได้ ตลอดจนการจัดเรียงความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติยศ อาสา (2560) ศึกษาเรื่องการศึกษา รูปแบบคุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนราธิวาส พบว่า รูปแบบคุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ระบุสาระการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือการประเมินผลและเกณฑ์การประเมิน ขั้นที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 6 สะท้อนผลการประเมิน ขั้นที่ 7 ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และขั้นที่ 8 ประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน โดยมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนก ตามเพศ พบว่า ผู้บริหาร และครูที่มี เพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาผู้บริหารจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างมากจึงทำให้ทั้งบทบาทของครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิงจะต้องทำหน้าทีงานด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ในการปฏิบัติตามแนวทางของสถานศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานนั้นครูทุกคนต้องร่วมกันกับผู้บริหารใน

การกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ครูทั้งเพศหญิงและเพศชายได้มีโอกาสทำงานวิชาการได้อย่างเท่าเทียมกันอีกทั้งสภาพปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบมากขึ้นทั้งนี้การกระจายงานมอบหมายตามความรับผิดชอบที่ชัดเจนตามความเหมาะสม สร้างความเข้าใจให้ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันคือคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก คล้องกับงานวิจัยของ ยุพา พรหมแย้ม (2562) ศึกษาเรื่อง พบว่า ผู้บริหาร และครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีกับครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการโดยรวมทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญต่อระดับการศึกษาที่เท่าเทียมกันให้การสนับสนุนจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงวุฒิการศึกษา ให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร สนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและหน้าที่ในการทำงานอย่างต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำที่ถูกต้อง เหมาะสม เพราะความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องวินิจฉัย สั่งการหรือตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่สร้างความแตกต่างระหว่างวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ บำรุงวงศ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาที่ 13 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 13 และ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ขึ้นไป มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการด้านการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน โดยคำนึงความเสมอภาคและความเป็นธรรมไม่จำกัดในด้านประสบการณ์การทำงานถึงแม้ว่าครูจะมีประสบการณ์ที่ต่างกันแต่ภาระหน้าที่หลักคืองานสอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการเหมือนกัน ผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อ มีการสนับสนุนการทำงานให้ผู้ที่ประสบการณ์มากกว่าได้ให้คำแนะนำแก่ครูผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าเพื่อประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกัน การปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ ทรัพย์สิน (2559) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู สังกัดศูนย์เครือข่ายสองพี่น้อง ห้วยแม่เพรียง ป่าเต็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรีเขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการส่งเสริมการนิเทศการศึกษาให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในโรงเรียนและประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วม

1.2 ควรมีส่งเสริมและสนับสนุนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยประสานงานและเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการรับทราบเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้เข้าใจในนโยบายของสถานศึกษาให้มากขึ้นกว่านี้

1.3 ควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากรครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันการศึกษาอื่นๆเพื่อการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนโดยมีบทบาท โค้ช ให้คำปรึกษา โดยผู้บริหารควรสนับสนุนให้การอบรมพัฒนาครูตามแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการกำหนดเกณฑ์การประเมินการใช้หลักสูตรและนำไปพัฒนา

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของครูในบทบาทโค้ช และผู้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้

2.3 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ทาจะดี. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กฤตกา พูลสุวรรณ. (2559). การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2561). การมีส่วนร่วมของการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชินวัจน์ นามวรรณกร. (2562). การศึกษาความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันสื่อการเรียนรู้บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ชูชัยมี สาแล. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณปภัช รุ่งโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพงษ์ ปริชานนทกุล. (2563). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านกฎระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2563). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญธร ศรีวิเชียร. (2562). การศึกษาความพึงพอใจของการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ธัญดา ยายสัย. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พิสนุ พองศรี. (2553). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เการัมย์ภา อาสา. (2560). การศึกษารูปแบบคุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประพันธ์ เกียรติเผ่า. (2559). การศึกษาการใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปรัชญา เวสารัชช์. (2561). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอธำมธาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในอำเภอบางบัวทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัตนภรณ์ บำรุงวงศ์. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 13 และ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งนภา แซ่ส้อ. (2562). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- รุสนานี ลอชิง. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอำเภอบาเจาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สมบัติคำ ชุมจันทร์. (2563). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2561). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุมา สามเพชรเจริญ. (2561). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุริยะ ทรัพย์สิน. (2559). การศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู สังกัดศูนย์เครือข่ายสองพี่น้อง ห้วยแม่เพรียง ป่าเต็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2565). ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and psychological Measurement. 30(3): 607 - 610.